کوتاه از جامعه

برنامه جبرانی آموزش تدوین می‌شود

رضوان حکیم‌زاده، معاون آموزش ابتدایی وزیر آموزش و پرورش گفت: با توجه به تعطیلات غیرمترقبه مدارس، کارگروهی را تشکیل دادیم و به تدوین یک برنامه جبرانی نظام‌مند برای آموزش دروس فکر می‌کنیم که بتواند به عنوان راهنمای عمل به معلمان کمک کند.

معاون آموزش ابتدایی وزیر آموزش با اشاره به آلودگی هوا و تعطیلی مدارس، افزود: قطعا تعطیلات غیرمترقبه موجب می‌شود که در فرآیند یادگیری درسی دچار چالش شویم، اما یک موضوع محوری وجود دارد که آن هم سلامت دانش‌آموزان است.

حکیم‌زاده ادامه داد: سلامت دانش‌آموزان برای ما و مسؤولان دیگر نهادها اولویت است و نمی‌توانیم با هیچ چیزی آن را عوض کنیم؛ البته مسأله یادگیری بسیار مهم است، اما قطعا بعد از سلامت دانش‌آموزان است و بر این اساس، همراه تصمیمات اخذ شده هستیم.

وی عنوان کرد: با توجه به این که مدارس، شرایط متفاوت دارند و جمعیت کلاس‌ها مختلف است، هر مدرسه‌ای با توجه به اقتضائات خاص خود، این موضوع را مدیریت خواهد کرد؛ اما این برنامه جبرانی کمک می‌کند مدارس بدانند از چه راهکارهایی می‌توانند برای حل مشکل استفاده کنند. / فارس

مردودی ۶۰ درصد خودروهای جدید در آزمون آلایندگی

حسین مقدم، سرپرست ستاد معاینه فنی خودروهای شهر تهران گفت: ۶۰ درصد خودروهای جدید در آزمون آلایندگی برتر مردود شدند. مقدم افزود: از ابتدای سال ۳۰۰ هزار خودرو در تهران معاینه فنی برتر که دارای شرایط سختگیرانه‌تری نسبت به معاینه فنی است، دریافت کرده‌اند.

سرپرست ستاد معاینه فنی خودروهای شهر تهران، ادامه داد: رانندگان خودروهایی که موفق به اخذ معاینه فنی برتر شوند، امتیاز ۲۵ درصد تخفیف برای تردد در محدوده طرح ترافیک جدید را دارند. / فارس

آلودگی با طرح ترافیک حل نشد

الهام فخاری، عضو شورای اسلامی شهر تهران گفت: طرح ترافیک جدید و برنامه‌هایی که معاونت حمل و نقل و ترافیک بر اجرایشان پافشاری می‌کرد، گره‌ای از آلودگی هوای تهران و کاهش بار ترافیکی باز نکرده است.

وی افزود: در طرح ترافیک جدید، درآمدهای شهرداری تهران، از محل عوارض طرح ترافیک به‌شدت کاهش یافته است، درآمدی که قرار بود صرف نوسازی ناوگان شهری و وسایل حمل و نقل عمومی شود کاهش چشمگیری داشته و بنابر اعداد منتشر شده از سوی مسؤولان با کاهش حدود ۶۸ میلیارد تومانی روبه‌رو شده است. / مهر

مراجعه سالانه ۸۵۳ میلیون نفر به مراکز درمانی

ایرج حریرچی، قائم‌مقام وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گفت: هر ایرانی سالانه بیش از ده بار به مراکز بهداشتی و درمانی مراجعه می‌کند و به این ترتیب هر سال ۸۵۳ میلیون مراجعه به این اماکن ثبت می‌شود.

وی افزود: مراجعات به مراکز بهداشتی-درمانی به‌قدری زیاد است که برای پاسخگویی به همه آنها و کسب رضایت تمام بیماران راه سختی پیش‌روی متولیان بهداشت و درمان قرار دارد.

حریرچی ادامه داد: ارتقای سلامت مردم و امید به زندگی، محافظت از مردم در برابر مخاطرات مالی بیماری‌ها از طریق بیمه و دیگر راهکارها، پاسخگویی به بیماران و افزایش کارایی، چهار وظیفه اصلی نظام بهداشت و درمان به شمار می‌رود. قائم‌مقام وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، عنوان کرد: برای دستیابی به اهداف و تحقق هر چهار هدف نظام سلامت باید پوشش بیمه همگانی سلامت نیز توسعه پیدا کند. / ایرنا

منشأ بوی نامطبوع تهران، مشخص شد

انوشیروان محسنی بندپی، استاندارد تهران گفت: سه گاز سولفید هیدروژن، دی اکسید گوگرد و با احتمال کمتر آمونیاک به عنوان منشا بوی نامطبوع مشخص شده است. وی افزود: مقرر شده است، کارگروه بررسی عوامل ۲۰ گانه منشأ بو گزارش خود را طی ده روز ارائه کند. وی ادامه داد: علاوه بر این قرار شد کارخانه سیمان شهرستان ری از سوخت گاز استفاده کند و مصرف سوخت مازوت متوقف شود. / ایلنا

اعزام ۸۷ هزار و ۵۵۰ نفر به حج ۹۹

علیرضا رشیدیان، رئیس سازمان حج و زیارت گفت: بر اساس تفاهم انجام شده با طرف سعودی در سال ۹۹، ۸۷ هزار و ۵۵۰ نفر از ایران به حج تمتع اعزام می‌شوند. وی افزود: سهمیه حج کشورها به ازای هر یک میلیون جمعیت آنها، هزار نفر است، امسال ۸۵ هزار زائر ایرانی به این سفر معنوی اعزام می‌شوند که با حساب ۲۵۵۰ نفر هم عوامل اجرای حج این تعداد به ۸۷ هزار و ۵۵۰ نفر می‌رسد.

رشیدیان ادامه داد: درخواست سهمیه مازاد نیز در تفاهم نامه آمد و نامه آن به صورت رسمی و به طرف عربستانی ارائه شد. / جام جم دیلی

کاهش سن ازدواج و افزایش نرخ جایگزینی جمعیتی از اهداف مهم و بلندمدت قانون تسهیل ازدواج است

عکس: تسنیم

امروز مسکوت ماندن قانون تسهیل ازدواج ۱۴ ساله می‌شود

زنده باد ازدواج آسان

مجلس از دولت به دلیل استنکاف از اجرای قانون تسهیل ازدواج شکایت کرد

میثم اسماعیلی

جامعه

تعداد قوانینی که خاک می‌خورند آن‌قدر هست که نشود همه آنها را به یاد آورد، از قانون یکسان‌سازی حقوق بازنشستگان و شاغلین، قانون جامع خدمت‌رسانی به ایثارگران و قانون رونق کسب و کار بگیرید تا قانون حمایت از حقوق کودکان که بعد از دوازده سال بالاخره به سرانجام رسید و قانون تسهیل ازدواج که بعد از ۱۴ سال مسکوت ماندن حالا موضوع شکایت مجلس از دولت شده است. همین امروز درست ۱۴ سال از روزی می‌گذرد که مجلس قانون تسهیل ازدواج جوانان را در مجلس تصویب کرد. ۲۷ آذر ۱۳۸۴ مجلس هفتم این قانون را مصوب و برای اجرا آن را ابلاغ کرد، اما همین دیروز نصرا... پژمانفر، عضو کمیسیون فرهنگی مجلس از طرح شکایتی از دولت به دلیل استنکاف از اجرای قانون تسهیل ازدواج جوانان خبر داده است. به نظر می‌رسد صبر بهارستان به سر آمده و این بار چاره را در شکایت به دستگاه قضا دیده است. بی توجهی به اجرای این قانون محدود به دولت فعلی نیست و از دولت نهم این ماجرا ادامه دارد. نکته مهم در این میان هم اصرار رهبر معظم انقلاب در اجرای این قانون است، حالا فکر کنید بخش قابل توجهی از معضلات اجتماعی تنیده شده باشد به اجرای درست این قانون، از زمان تصویب آن هم ۱۴ سال گذشته باشد، در کنار اینها رهبر معظم انقلاب هم بارها خواستار اجرای آن باشد پس چرا دولت‌ها توجهی به اجرای آن ندارند؟ بسیاری از جامعه‌شناسان هم که باور دارند قانون تسهیل ازدواج اگر به درستی اجرا شود نه خبری از همه چالش‌های فرسایشی گشت ارشاد خواهد بود نه آسیبی به نام ازدواج سفید شکل خواهد گرفت و نه کسی به راحتی تبلیغ چند همسری را خواهد کرد.

قانون تسهیل ازدواج چه مشکلی را حل می‌کند؟

رهبر انقلاب در بهمن ۱۳۹۷ و در یکی از جلسات بررسی آسیب‌های اجتماعی نسبت به عدم اجرای قانون تسهیل ازدواج جوانان ابراز گلایه کردند. اما اهمیت این قانون چیست و قرار بوده چه مشکلاتی را حل کند؟

یکی از دلایل مهمی که بیشتر جوانان برای عقب انداختن ازدواجشان مطرح می‌کنند مسائل مربوط به معیشت به ویژه اشتغال و تامین مسکن عنوان شده است. برای حل همین معضل سال ۱۳۸۴ قانونی به نام «تسهیل ازدواج جوانان» در مجلس شورای اسلامی مطرح و تصویب شد. قانونی که طبق آن باید برای توانمندسازی و کمک به تشکیل خانواده صندوقی با عنوان «اندوخته ازدواج جوانان» تاسیس می‌شد که به زوج‌های واجدالشرایط وام ودیعه مسکن برای اجاره خانه پرداخت کند. طبق این مصوبه اگر یکی از زوجین نتوانسته باشد در جایی مشغول به کار شود حداکثر برای دو سال بعد از ازدواجش می‌تواند مبلغی را برای کمک هزینه زندگی به صورت قرض الحسنه دریافت کند. حمایت‌های این قانون به این نکته محدود نمی‌شود چرا که بر اساس بندی از این قانون دولت موظف شده خانه‌هایی را برای سکونت موقت زوج‌ها بسازد و از آنها تنها یک «اجاره منصفانه» دریافت کند. همچنین اغلب دستگاه‌های دولتی و شهرداری‌ها و هر نهادی که امکانات رفاهی در اختیار داشته باشند ملزم می‌شدند تا برای برگزاری مراسم ازدواج آن را در اختیار زوج‌های جوان قرار بدهند. علاوه بر این در صورت اجرایی شدن این قانون برای دسترسی به فرصت‌های شغلی و وام اشتغال و مسکن متاهلین در اولویت قرار می‌گرفتند و روند فعالیت‌شان سرعت بیشتری می‌گرفت. اینها موارد کلی این قانون است که دولت‌ها ۱۴ سال است از اجرای آن سرباز می‌زنند، اما توجیه دولت در عدم اجرای این قانون چیست؟

پژمانفر: اگر دستگاه یا دستگاه‌هایی قانونی را اجرا نکنند، طبق ماده ۲۳۶ سابق (و ماده ۲۳۴ اصلاح آیین‌نامه) مسأله با امضای تعدادی از نماینده‌ها در کمیسیون مربوط بررسی می‌شود و از دستگاه‌های مرتبط توضیحات می‌خواهند که آیا قانون اجرا شده یا نه؟

اگر این قانون اجرا می‌شد!

جامعه +

«قانون تسهیل ازدواج جوانان» برای رفع موانع اقتصادی، فرهنگی و معیشتی پیش روی ازدواج جوانان توسط مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید؛ اما هیچ‌وقت نتوانست این مشکلات را از پیش پای جوانان بردارد. نگاهی به سرنوشت مهم‌ترین مواد این قانون نتایج قابل‌توجهی به‌دست می‌دهد.

۱ صندوقی که نیامده تعطیل شد: قانون ۱۳ ماده‌ای تسهیل ازدواج، به منظور توانمندسازی جوانان برای تشکیل خانواده، دولت را مکلف کرده که صندوق اندوخته ازدواج جوانان را ایجاد کند. «صندوق اندوخته ازدواج جوانان» که قرار بود با گذشت سه ماه از تصویب این قانون از سوی دولت، ایجاد شود، هنوز با گذشت ۱۴ سال از تصویب این قانون شکل نگرفته است. براساس این ماده قانونی، صندوق اندوخته ازدواج جوانان در حوزه اشتغال، مسکن و برخی هزینه‌های حوزه ازدواج جوانان را یاری می‌رساند. دولت مکلف است علاوه بر استفاده از منابع بودجه سنواتی پیش‌بینی شده از محل «صندوق اندوخته ازدواج جوانان» به زوج‌های نیازمند به اجاره مسکن، حسب تشخیص کمیته سامان ازدواج با توجه به امکانات صندوق، وام ودیعه مسکن پرداخت کند.

در نخستین سال در بودجه سال ۸۵ برای این صندوق حدود ۳۲۰ میلیارد تومان اعتبار در نظر گرفته شد. پس از حدود دو سال از تصویب قانون، هیات وزیران و شورای‌عالی اداری در قالب مصوبه‌ای ادغام این صندوق و تشکیل صندوق جدیدی به‌نام «مهر امام رضا(ع)» را تصویب کردند و درواقع پشتوانه مالی این صندوق از بین رفت و این طرح همچنان در انزوا باقی ماند.

۲ کمک هزینه زندگی و مسکن موقت: همچنین قرار بود که از محل این صندوق حداکثر به مدت دو سال هزینه زندگی به زوج‌هایی که منبع درآمدی ندارند، پرداخت شود که تاکنون عملی نشده است. ماده ۳ این قانون بر روش‌های انبوه‌سازی، کوچک‌سازی، ارزان‌سازی و استفاده از روش‌های نوین ساخت در امر مسکن تاکید کرده و بر طبق آن دولت مکلف شد علاوه بر بهره‌مندی از تسهیلات متداول و رایج فعلی (انبوه‌سازی و اجاره به شرط تملیک) از طریق نهادهای عمومی نظیر شهرداری و اوقاف و امور خیریه و با بهره‌گیری از همکاری و امکانات وزارت مسکن و شهرسازی و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و استفاده از زمین‌های دولتی یا زمین‌های اهدایی خیرین، واحدهای ساختمانی به عنوان «مسکن موقت» احداث کرده و آنها را در اختیار زوج‌های جوان با اجاره مناسب قرار دهد. مدت استفاده هر زوج متقاضی از این واحدها حداکثر سه سال است.

۳ تسهیل خدمت سربازان متاهل: براساس ماده ۷ این قانون وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح مکلف است پس از موافقت فرمانده کل نیروهای مسلح، محل خدمت سربازان متأهل در نزدیک‌ترین پادگان و مرکز نظامی محل سکونت قرار دهد و مستمری به میزان حداقل دو برابر سربازان مجرد به سربازان متأهل پرداخت کند، این مستمری از محل صندوق اندوخته ازدواج جوانان باید تامین می‌شد. برمبنای این قانون متأهلین واجد شرایط در اولویت دسترسی به فرصت‌های شغلی، وام اشتغال و وام مسکن قرار می‌گرفتند.

قانونی بدون بودجه

با خواندن بند بند این قانون که اتفاقا خیلی هم طولانی نیست می‌توانیم متوجه شویم اولین چالش اجرای آن در همه این سال‌ها تامین منابع مالی آن است. جالب این‌که در این قانون برای این مشکل اساسی تدبیری وجود ندارد. فاطمه ذوالقدر، نماینده مجلس شورای اسلامی به همین نکته اشاره دارد. او به جام جم می‌گوید: «از همان زمان تصویب این قانون در مجلس هیچ‌وقت عنوان نشد که حالا دولت‌ها از کجا هزینه اجرای این قانون را بپردازند. نه ردیف بودجه مشخصی برای این قانون مشخص شده بود و نه سهمی از بخشی از درآمدهای دولت به اجرای این قانون اختصاص یافته بود. بنابراین قانون تسهیل ازدواج هم به سرنوشت خیلی از قوانین دیگری که در برنامه توسعه پنجم یا ششم تصویب شده‌اند و بودجه‌ای ندارند، دچار شده است.»

البته گره زدن همه معضلات و مشکلات پیش پای جوانان در راه ازدواج به این قانون هم استدلال منطقی به نظر نمی‌رسد. فاطمه ذوالقدر هم به همین نکته تاکید دارد. او می‌گوید: «درست نیست همه مسائل و مشکلات مربوط به ازدواج را با عدم اجرای درست این قانون پیوند بزنیم، چراکه مشکلات دیگری هم در این میان وجود دارد که ارتباطی به اجرای این قانون ندارد، اما اجرای درست قانون تسهیل ازدواج می‌تواند ابزار تشویقی مهمی در راه ازدواج جوانان باشد.

اما اجرای همه بندهای این قانون هم ارتباطی به بودجه و منابع مالی ندارد، در برخی از بندهای این قانون دستگاه‌ها تنها باید برخی از امکانات‌شان را در اختیار جوانان بگذارند. این نماینده مجلس هم می‌گوید با بررسی‌های صورت گرفته این بند از قانون اجرا می‌شود و تعدادی از نهادهای دولتی امکانات رفاهی‌شان را برای مراسم ازدواج در اختیار زوجین قرار می‌دهند». برآیند همه حرف‌های این نماینده مجلس در رابطه با چرایی استنکاف دولت‌ها در اجرای این قانون یک جمله کوتاه است و آن این‌که «باید یک بازنگری در این قانون صورت بگیرد.»

قانونی که قدیمی شده است

بازنگری مورد اشاره فاطمه ذوالقدر گرچه معطوف است به الزام تامین منابع مالی برای اجرای این قانون اما هستند افرادی که منابع مالی را تنها مشکل اجرای این قانون نمی‌دانند هر چند همه این افراد هم معتقدند باید در این قانون بازنگری صورت بگیرد. یکی از این افراد محمد مهدی تندگویان، معاونت امور جوانان وزارت ورزش است. او هم با اشاره به این قانون به جام جم گفته است: «مشکل اصلی این قانون قدیمی بودن آن است. در هیچ کجای این قانون، وظیفه‌ای برای معاونت جوانان در نظر گرفته نشده است. با توجه به تغییر ساختار دولت این قانون نیز نیازمند بازنگری است.»

معاون امور جوانان وزارت ورزش معتقد است بسیاری از بندهای این قانون، کلی است و به طور دقیق سازمان‌های مسؤول اجرای آن را مشخص نکرده است. تندگویان می‌گوید: «موضوع دیگر، تشکیل صندوقی است که باید در دولت ایجاد شود اما این مهم، به مرحله عمل نرسید. درخواست ما از مجلس بازنگری در این قانون و تشکیل صندوق تامین منابع است.»

باید مطالبه عمومی شکل بگیرد

کاهش سن ازدواج و افزایش نرخ جایگزینی جمعیتی از اهداف مهم و بلندمدت اجرای این قانون بوده است. به این مفهوم که قانون تسهیل ازدواج تصویب شد تا موانع ازدواج جوانان را برطرف کند. این قانون دستگاه‌هایی را مکلف کرد که یک‌سری وظایف قانونی را انجام دهند که در صورت تحقق آنها، سن ازدواج کاهش می‌یابد. همچنین این قانون می‌توانست نرخ جایگزینی جمعیتی را افزایش دهد. این قانون تلاش می‌کند موانع مسیر ازدواج جوانان را شناسایی کند و تسهیلاتی را از جمله تسهیلات بانکی، آموزشی، اشتغال و... برای آن فراهم کند.

حجت‌الاسلام والمسلمین نصرا... پژمانفر نماینده مردم مشهد در مجلس شورای اسلامی بارها و بارها در این سال‌ها دنبال چرایی عدم اجرای این قانون در دولت‌ها بوده است. حالا هم او پیشقدم شده تا شاید با شکایت از دولت بتواند طلسم عدم اجرای این قانون را بشکند. او در رابطه با شکایت از دولت می‌گوید «اگر دستگاه یا دستگاه‌هایی قانونی را اجرا نکنند، طبق ماده ۲۳۶ سابق (و ماده ۲۳۴ اصلاح آیین‌نامه) مسأله با امضای تعدادی از نماینده‌ها در کمیسیون مربوط بررسی می‌شود و از دستگاه‌های مرتبط توضیحات می‌خواهند که آیا قانون اجرا شده یا نه؟ اگر اجرا شده، چند درصد و اگر اجرا نشده، چرا؟ سپس نتیجه این توضیحات را به صحن می‌برند. در صحن در مورد این مساله رای‌گیری می‌کنند و نتیجه را برای قوه قضاییه می‌فرستند. دستگاه قضایی مکلف است که این مساله را خارج از نوبت بررسی کند و اقدامات لازم صورت بگیرد.»

در این میان دستگاه‌های مختلفی مسؤول اجرای این طرح بودند. خود مجلس اما چقدر از این دستگاه‌ها پاسخ خواسته است. پژمانفر دراین رابطه می‌گوید «اتفاقا ما دستگاه‌های متعدد را دعوت کردیم و با آنها گفت‌وگوهای مفصلی در مورد اجرای این قانون داشته‌ایم، اما من واقعاً در این فضا اراده‌ای برای تحقق این موضوع ندیدم. اصلا اولویت‌شان نبود. این‌طور نیست که فقط برای یک کارشناس یا حتی یک معاون وزیر، اولویت نباشد و کار متوقف شود؛ حتی به نظرم مشکل در ضعف نگاه و بینش یک وزیر یا به عنوان مثال رئیس سازمان برنامه و بودجه هم نیست. به نظرم از منبع اصلی که در آنجا باید این اراده شکل بگیرد و همه را به خط کند و فرمانده باشد، این اراده وجود ندارد.»

قانون تسهیل ازدواج یک قانون مصوب است و حدود یک دهه و نیم از عمرش می‌گذرد، اما هنوز اجرا نشده است. سران سه قوه باید این موضوع را پاسخ دهند. رهبر انقلاب در بهمن سال ۱۳۹۷ در این مورد تذکر دادند. به اعتقاد نصرا... پژمانفر هم «حرمت قانون را رئیس قوه مقننه باید نگه دارد.» باید اعتراض کند که چرا قانون اجرا نمی‌شود؟ چه کنیم تا یک نماینده، یک وزیر، یک رئیس‌جمهور، یک رئیس سازمان برنامه و بودجه و همه عواملی که در این مورد مؤثرند، فعال شوند؟ چه کنیم که از این قانون تبعیت کنند و به خطری که از طرف رهبر معظم انقلاب اعلام شده، اهمیت بدهند؟ پژمانفر نکته تازه دیگری در این درخواست مطرح می‌کند، درخواستی مبنی بر شکل گرفتن یک مطالبه عمومی. او می‌گوید فکر می‌کنم بخشی از این مساله به مردم و مطالبه‌گری آنها برمی‌گردد. چه ایرادی دارد مردم با دستگاه‌های قضایی صحبت کنند؟ الان که آقای رئیسی با این جدیت مسائل قضایی را پیگیری می‌کند، مردم از ایشان بخواهند به موضوع رسیدگی کند؛ با توجه به این که مجلس طبق ماده ۲۳۴، مسأله را به دستگاه‌های قضایی فرستاده و این مطالبه مجلس و رهبری است، چه اقدامی در ارتباط با این موضوع صورت گرفته؟ به نظر من باید مردم مطالبه کنند.»